

بیشمار پرستی!

و دوگانه پرستی!

و یکتا پرستی!

آقای پور داود در ترجمه‌های خود مندرجات اوستا را با عقیده دشخصی خود منطبق ساخته و یک اوستای نوبنیاد و نوظهور و غیر واقعی؛ به حققان ایرانی عرضه داشته است لذا ترجمه و تفسیرهای او هرگز نمی‌توانند برای محققان سندی باشد.

اوستامنشاً تضاد و تناقض :

بعد از نقل اقوال مختلف درباره عقاید زردشت، می‌نویسد: «... در اوستا عقیده بر تعدد خدا یا نعمتی و بر طبیعت پرستی یاناتورالیسم *Naturulasme* سپس ثبوتی و دوگانه پرستی و بالآخر وحدت و یکتا پرستی همه جا جلوه گر است. و این اختلاف در عقاید زردشت در هر یک از جزوای او مستابلکه در هر فصلی از قصول آن دیده می‌شود؛ وحدت پرستی وقتی جلوه بیشتر دارد که از خدایان بعبارت «مزدا»

باید دید عملت اینهمه اختلافات درباره اصول دین زردشت، در میان دانشمندان از چیست؟ در مرحله نخست منشأ این اختلافات خود «اوستا» است. چه اینکه طبق تحقیقات اوستاشناسان، «اوستا» از سه نوع افکار و عقاید مختلف و متضاد حکایت دارد:

- ۱- عقیده بر خدا یان متعدد - ثبوی پرستی
- ۲- یگانه پرستی
- ۳- یگانه دانشمندر اسوی دکتر «دهارلز De Harlez»

قضایت فراردهیم ، بدون تردید باید گفت زردشت یک لحاظ ثنوی مذهب است و به دومبدع و منشأ قائل است و بیک لحاظ دیگر مشرک بوده و خدایان متعدد و بیشماری را قابل ستایش و نیاش دانسته است این دو مطلب بطور واضح از ابواب مختلف اوستا فهمیده می شود .

اما وحدت پرستی بطور ضعیف فقط از «گاتها» استفاده می شود . طبق مندرجات «گاتها» اهوراً- مزدا به بزرگی و عظمت یاد شده و نسبت بخدایان دیگر یکنوع بزرگی و برتری دارد اینک جملاتی چند در این باره از «گاتها» می آوریم : «اهور مزدا آنکسی است که بزرگتر از همه است » (۱) « از همه کس دانایر و داور و دادگر » (۲) « خدای دانا و آئین ستایش » (۳) ، دکسیکه در روز نخست به وسیله خردخویش آدمیان و نیروی اندیشه و وجودان آفرید و به مردمان نیروی اراده بخشید » (۴) « کسی است که ویرابه همه کس پیروزی است » (۵) « کسی است که ویرابه همه کس پیروزی است » (۶) « او بزرگ تراز همه است و خبر خواه مخلوقات است و نیاش آنان را هبیج گاه از نظر دور نخواهد داشت » (۷) « او است خرد کل جهان ، پدر راستی » (۸) این چند جمله هر چند صراحت در یگانه - پر منی زردشت ندارد ولی به توحید از ثنویت و شرک نزدیکتر است .

کسانیکه زردشت را موحد دانسته اند این

آفریده » یا مزدا اتا - Dhata - تعبیر می شود این وحدت پرستی در کتاب « گاتها » عمومیت دارد اما کتاب دوندیداده از دو پرستی و تنوی بودن زرتشت و فضول « یسنا » از طبیعت پرستی وی حکایت میکند . پرستش خدایان متعدد در « یشتهای » بیشتر جلوه گر شده است » (۱) .

البته از آنجاییکه جزوای اوسنام بوط به زمان واحد ویا شخص واحد ویا هیئتی از نویسنده گان نیست بلکه این کتاب پر اکنده در زمانهای مختلف و شرایط منفاوت بوسیله نویسنده گان متعدد فراهم شده است .

لذا تضاد و تناقض در آن حتمی است .
دانشمندان که درباره عقاید زردشت اظهار نظر کرده اند طبق سلیقه و نیت خاصی که دارند قولی را انتخاب نموده و هر باب و فقر و جمله ای را که بخلاف نظریه خود دیده اند در صدد تاویل و توجیه و احیاناً تحریف آن برآمده اند و کوشیده اند مطالب این کتاب را به اصل و اساس واحد هر بوط سازند .

در صورتیکه این منطق ، منطق درستی نیست ذیرا از مطالعه در مندرجات اوستا می توان سه نوع عقاید و افکار بدست آورده که هر سه با یکدیگر مخالف و متضاد هستند و محققان بیجهت در صدد برآمده اند هر سه عقیده رادر منشأ و اساس واحد تعبیر و تفسیر نمایند .

اگر ما اوستای ساسانی را د. این باره ملاک

۱ - بنقل : تاریخ اجتماعی ایران : دکتر موسی جوان . ص ۴۲۰

۲ - یسنا ۵/۲۸ - ۳ - یسنا ۴/۲۹ - ۴ - بند ششم - ۵ - بند یازدهم - ۶ - بند شانزدهم ۷ - بند ششم - ۸ - یسنا ۲/۴۲ - جملات دیگری هم بهمین سیاق در قسمت « گاتها » می توان یافت : یسنا ۹/۴۶ .

بندهفتم - بندهشتم - بند سوم - یسنا ۴۹ - ۱۰/۱۷ - یسنا ۵۱

سپس اضافه می کند : « در صفحه ۲۹ جلد اول کتاب ادبیات مزدیسنا، چنین می نویسد : « پس از ظهور زردشت خدای یگانه به اهورامزدا موسوم شده است » همچنین در صفحه ۳۶ همان کتاب می نویسد : « زردشت به قوم خود آنچه در بالا و پایین است جمله را یک آفریده و سازنده است و جزو کسی شایسته ستایش نیست » وحال آنکه در کتاب زردشت و حتی در کتب زمان ساسانیان هیچ کجا هرمن بصفت واحد و یگانه توصیف نگشته و همچنین زردشت هیچ کجا فید تتموده که (بجز اهورامزدا کسی شایسته ستایش نیست) بلکه بر عکس آن بنام هر یک از خدایان زردشت « یشت » مخصوصی در ستایش و نیایش هر کدام تنظیم یافته است و اکثر جزو اوتا مشتمل بر این نیایشها و ستایش‌های پیش‌آمد (۹) « پوردادود » برای اینکه « اهورامزدا » را خدای یگانه معرفی کند در اوستا هر کجا از خدایان دیگر زردشت بالفظ یزدان و ایزد یاد شده و شاید این لفظ بیش از یکصد مرد در اوستا تکرار شده است، هم درا به فرشته ! معنی کرده است ، در صورتیکه این واژه در زبان فارسی کنونی و یادربه‌لوی ساسانی و زبان اصلی اوستا در ردیف « بغ » Bagha به معنی خداوند استعمال شده است . لذا « دارمستر » – Darmsteter راهمه جابه واژه Dieu و خداوند ترجمه کرده است (۱۰) حتی خود پوردادود نیز در دیباچه کتاب بجای

جمله‌ها را دلیل قاطع و محکم بر مدعای خود گرفته‌اند و تمام جمله‌ها و بندهاییکه در اوستا ، در ثنویت و شرک ، صریح و روشن است ، نادیده انگاشته‌اند حتی در دو فقره از « گاتها » اهریمن در مقابل هر مزقاراً گرفته و این دو فقره یعنی سوم فقره ۴ و یعنی دهم فقره ۲ می باشد . ثنویت و دو خدائی در این فقرات از « گاتها » نیز جلوه گر است ۱

« ابراهیم پوردادود » ، برای اینکه عقیده شخصی خود را با اوستا منطبق سازد و آنرا در فکر خواهند رسخ دهد ۱ ترجمه فارسی اوستا راه خلافی رفته است ا چنانکه مؤلف « تاریخ اجتماعی ایران باستان » در تحت عنوان « بی اعتباری ترجمه‌های ابراهیم پوردادود از اوستا » می نویسد : « ابراهیم پوردادود در کتاب ادبیات مزدیسنا در ترجمه « گاتها » و « یزدان » همچو اهورامزدا را خداوند یکتا نام بده و خدایان دیگر زردشت را از فرشتگان وی شمرده است و برای اینکه چنین عقیده را با اوستا منطبق سازد لفظ ایزد یزدان و « بغ » را که هرسه « بزبان فارسی قدیم و جدید به معنی خداوند است ، در ترجمه‌های خود گاهی بلطف فرشته تبدیل کرده و گاهی در بعضی عبارات اوستا المعاقاتی نموده و گاهی معنی عبارات و واژه‌ها را چنان تغییر داده که خواهند تبحث تأثیر عقاید مترجم قرار می کردد و از توجه باصل مطلب و مقصد زردشت بازمی‌ماند ۲ »

۹ - تاریخ اجتماعی ایران باستان ص ۲۹۵

۱۰ - رجوع شود به کتاب « دارمستر » جلد دوم صفحه ۳۰

فارسی زبان باعثاید شخصی خود منطبق سازد و یک اوستای نوبنیاد و نونوظهور و غیر واقعی به محققان ایرانی عرضه بدارد و راهی را که امثال «آنکتیل دپرون» و دیگر داشتمندان غیر ایرانی در توسعه فرهنگ وادیات فارسی پیموده اند در تظریه محققان یا دانشجویان ایرانی معکوس ووارونه جلوه دهد ... آقای پورداود در ترجمه‌های فارسی از قاعده اصلی ترجمه منحرف شده و برای هیچ‌کجا از خوانندگان و محققان فارسی زبان مجال نداده که در تفسیر کتاب زردشت همت گمارند و عقیده‌ای غیر از آنچه مویر راجح بدین زردشت بیان داشته اتخاذ کنندوا این امر مسبب شده که تاکنون از جانب محققان واوستاشناسان ایرانی در صدد انتقاد از گفته‌های پورداود و یاد تفسیر و تحقیق از فلسفه و افکار زردشت نیامده‌اند ... (۲۲) .

بنابراین کسیکه بخواهد واقعاید زردشت را پدست آورد باید ترجمه و تفسیرهای ناقص و مخدوش آقای پورداود و آنانکه از او تقلید کرد کو رانه کرده‌اند ، کنار بگذارد تا واقعیت زردشت و آئین مزدیسنی را دریابد .

(دبالة این بحث را در شماره آینده خواهد خواند)

بسم الله : جمله «بنام یزدان بخشنده» بکار برده است ، بنابراین یزدان را بمعنی خدا گرفته است. روای این دلیل و دلائل دیگر یکه در محل خود ذکر شده است (۱۱) ترجمه‌های فارسی نامبرده ، اجزای از پراکنده خود اوستا ، ب اعتبار تراست و محققان از مراجعه به آنها نمی‌توانند عقاید زردشت را بdest آورند. ذی‌زاده این ترجمه‌ها علاوه بر اینکه حقیقت افکار زردشت و دین ایران باستان منعکس نشده ، خود این ترجمه‌ها و تفسیرها باعث تحریف اوستاهم شده است . متأسفانه اخیراً عده‌ای از استادان و دانشجویان تحت تأثیر افکار خاص او قرار گرفته‌اند و ترجمه‌های او را مادرکاخ ذکرده و سخنرانی درباره زردشت و آئین او گفته‌اند که دوراز واقعیت است. روی این اصل مؤلف «تاریخ اجتماعی ایران باستان» بعد از آنکه نمو نهادی از اشتباهات آقای پورداود را در ترجمه‌های اوستا بادآوری نموده ، هی نویسد: «... این قبیل اشتباهات و خطاهای وی بقدری کثیر و متعدد است که ذکر همه آنها از گنجایش کتاب ما بیرون نمی‌باشد. منظور پورداود در این ترجمه‌ها این بود که مندرجات اوستا را در تظر خوانندگان

۱۱ - تاریخ اجتماعی ایران باستان از صفحه ۳۹۴ - ۴۱۵

۱۲ - تاریخ اجتماعی ایران باستان صفحه ۴۱۵